

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III.30.277/2017/3.

A Debreceni Ítéltábla a Koppány Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: dr. Koppány Tamás Mátyás ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a alperes neve (Cg. ..., alperes címe, 2017. január 10. napjától alperes új címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perben a Debreceni Törvényszék 2017. május 5. napján kelt 4.G.20.277/2016/34. számú ítélete ellen a felperes 39. sorszámú fellebbezése alapján, az alulírott napon - tanácsülésen - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, kötelezi az alperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg a felperesnek 7156,45 (Hétezer-egyszázötvenhat egész negyvenöt) eurót, és ezen összeg után 2015. május 18. napjától a kifizetés napjáig járó évi 5%-os késedelmi kamatát, valamint 512 296 (Ötszázötvenkettőezer-kettőszázkilencvenhat) Ft elsőfokú, és 209 696 (Kettőszázkilencezer-hatszázkilencvenhat) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróságnak a felperes keresetét elutasító ítéletében megállapított tényállás szerint a felperes, mint fuvarszervezéssel foglalkozó vállalkozó 2015 februárjában meghirdetett két fuvarfeladatot a ... rendszeren, amelyek a NP vevő által a N. Zrt. eladó között létrejött adásvételi szerződés szerinti 24,5-24,5 tonna K. A. N. árunak az eladótól a vevő részére történő szállítását célozták.

A hirdetésre telefonon jelentkező, magát N. I.-nek nevező személlyel a felperes közölte a fuvarozás részleteit.

Az egyik fuvarfeladatot a B. Bt. végezte. Az erről kiállított ... sorszámú CMR fuvarlevél szerint a feladó a N. Zrt., az átvevő pedig a NP cég.

A másik - a jelen per tárgyát képező - fuvarfeladatot aszámú CMR fuvarlevél szerint a N. Zrt. feladó részére az alperesi fuvarozó cég vállalta el.

A P.-n 2015. február 9-én kiállított CMR fuvarlevél szerint az áru átvételének helye és ideje P., 2015. február 9. napja. Az áru kiszolgáltatási helye S., átvevő a NP. A 24500 kg nettó súlyú szállítmány PBB, K. A. Ni. 27% NBB 35 db, 35 PC. A fuvarozó jármű ..., rendszáma: ..., A fuvarlevélen szerepel a feladó bélyegzője és aláírása, valamint az alperesi fuvarozó bélyegzője és aláírása is.

A szállítmány az átvevő címére nem érkezett meg, ezért a felperes feljelentést tett a ...-i Rendőrkapitányságon.

A felperes a fuvarozott áru ellenértékéről a N. Zrt. által ... szám alatt kiállított számla ellenértékét - 7156,45 eurót - megfizetette a NP. részére, ezért a ... cég a perbeli fuvarozási szerződésből eredő igényét minden járulékos követeléssel együtt 2016. február 15-én a felperesre engedményezte.

A felperes, mint jogosult kérelmére indult fizetési meghagyásos eljárás a kötelezett ellenmondása folytán perré alakult. A perben a felperes 7156,45 euró tőke és annak 2015. május 15. napjától a kifizetés napjáig járó évi 5%-os késedelmi kamata, valamint 378 699 Ft perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Arra hivatkozott, hogy az 1971. évi 3. számú tvr.-rel kihirdetett, a Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről (CMR) szóló Egyezmény 17. cikke szerint a fuvarozó felelős az áru teljes vagy részleges elvesztéséért, ha az elvesztés az áru átvételének és kiszolgáltatásának időpontja között következett be.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Előadta, hogy az alperes a L-C. Kft.-től vette át a fuvarozási megbízást, mivel a L-C. Kft. külföldre nem fuvarozhatott. A L.C. Kft. viszont a SL. Kft.-vel állt szerződéses kapcsolatban.

A megbízás eredetileg P. - V. közötti szállításra szólt. Az alperes az árut elvitte V.-re, ahol azt nem vették át. Az alperes sofőrjét szóban arról tájékoztatta K-L.Z., a SL. Kft. megbízottja, hogy vigye a szállítmányt A.-ra, ahol azt le is rakta. A.-n viszont arra szólították fel, hogy pakolja vissza és vigye el onnan a szállítmányt Sz.-ra, a GD. Kft. S. utcai telephelyére. Ott azt közölték vele, hogy a cég már elköltözött innen, ezért egy utcával odébb rakodjon le.

A módosított címen a GD. Kft.-hez tartozó P. Kft. megbízottja vette át a szállítmányt, aki közölte, hogy a cég gyakorlatilag a GD. Kft.-hez tartozik.

A gépkocsivezető a lerakodásról és arról sem tájékoztatta az ügyvezetést, hogy nem a GD. Kft., hanem a P. Kft. megbízottja vette át a fuvarokmányokat.

Az alperes érvelése szerint ő eleget tett a CMR Egyezmény 17. cikk 2. pontja alapján kapott utasításnak, a kár a téves utasítás eredményeként következett be. Hangsúlyozta, hogy sem a feladóval, sem a vevővel, sem Rekedt-Nagy Józseffel, sem a felperessel nem állt fuvarozási jogviszonyban.

Arra hivatkozott, hogy a fuvarfeladat a teljesítése során módosításra került a CMR Egyezmény 15. cikk 3. pontja szerint, amelyről a nyomozati eljárás eredménye feltehetően azt fogja igazolni, hogy bűncselekmény leplezése céljából lett kiállítva a módosított fuvarfeladatot tartalmazó szállítmányozási megbízás nevű okirat.

Előadta, hogy a V.-re érkezése után nem kiszolgáltatási akadály merült fel, hanem a felrakodás után a SP. Kft. megbízó más lerakodási helyre irányította őt.

Azzal védekezett, hogy a felperes a fuvarfeladat elvégzésével olyan személyt bízott meg, akinek kétséges az eljárási jogosultsága, és aki bűncselekmény elkövetésével félrevezette a felperest és közvetve az alperest is. A CMR Egyezmény 17. cikk 2. pontja szerint az alperes mentesül, mert a kár a felperes gondatlan magatartása miatt következett be, ez pedig az alperes részéről elháríthatatlan külső oknak minősül.

A per folyamatban léte alatt az alperesi jogi képviselő képviseleti jogosultsága megszűnt, az alperes az elsőfokú bíróság felhívása és tájékoztatása - miszerint a felhívás nem teljesítése esetén az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló adatok alapján fog dönteni a Pp. 141. § (6) bekezdése szerint - ellenére a képviseletéről nem gondoskodott.

A felperes vitatta az alperesnek a CMR Egyezmény 15. cikk 1. és 3. pontjára történt hivatkozása alaposágát, mivel az alperes nem értesítette a felperest a kiszolgáltatási akadályról, nem kért utasítást a feladótól. Az áru nem érkezett meg a szlovákiai rendeltetési helyére, a kiszolgáltatási akadály nem a címzett/átvevő érdekkörében merült fel.

A felperes szerint a SL. Kft. és a L-C. Kft. között létrejött „Szállítmányozási megbízás”-nak nevezett irat nem tekinthető a perbeli nemzetközi fuvarfeladat módosításának, mivel az abban megjelölt megbízó és megbízott, illetve a fuvarozó személye közötti kapcsolat nem azonosítható be, az nem hozható oksági kapcsolatba a nemzetközi fuvarfeladattal.

Alaptalannak tartotta az alperesnek a felperes gondatlan magatartására történő hivatkozását is, hiszen erre utaló körülményt a nyomozóhatóság határozata nem tartalmaz.

Hangsúlyozta, hogy az alperes sem vitatta azt, hogy a CMR fuvarlevélén a fuvarozó aláírása helyén az ő bélyegzőlenyomata és gépkocsivezetőjének aláírása szerepel, az árut ténylegesen átvette és a fuvarozást megkezdte. Az alperesi fuvarozó felelősségére ezért a CMR Egyezmény rendelkezései az irányadók.

Mivel a fuvarlevél 1. rovata egyértelműen tartalmazta a feladó adatait, ezért a fuvarozónak tudnia kellett, hogy bármely fuvarozási akadály, nehézség esetén kitől kell utasítást kapnia. Az alperes volt az, aki megszegte a CMR Egyezmény 14. cikkében foglaltakat, olyan súlyosan gondatlan magatartást tanúsított, amely kizárja a kártérítési felelősség alóli mentesülését.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaptalannak találta.

A CMR Egyezmény 1., 4., 5., 9., 12., 15., 18. és 20. cikkei, valamint a perben becsatolt ... számú, részben hiányosan kiállított fuvarlevél alapján megállapította, hogy a nemzetközi áru fuvarozási szerződés a perben nem álló N. Zrt., mint feladó és az alperes között jött létre.

Nemzetközi közúti áru fuvarozási jogviszonyban az áru elvesztése esetén az Egyezmény 20. cikke alapján a rendelkezésre jogosult tekintendő károsultnak, a perbeli fuvarlevél szerint pedig ez nem a felperes jogelődje, a NP. cég, hanem a feladó cég (CMR Egyezmény 12. cikk 1. pontja).

Kifejtette, hogy a feladó rendelkezési joga ugyanis az Egyezmény 12. cikk 2. pontja szerint nem szűnt meg a fuvarlevél második példányának a címzett (NP.) részére történt átadással, sem akként, hogy a rendelkezési jog címzettre történő átszállását a fuvarlevélbe bejegyezték volna. A felperesi jogelőd tehát nem minősül az áru felett rendelkezni jogosult személynek, így a CMR Egyezmény szerinti károsultnak, függetlenül attól, hogy ő megfizette a N. Zrt. eladónak az elvesztett áru árát.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperesi jogelőd vevő akkor követelhetne a CMR Egyezmény alapján kártérítést, ha a fuvarozási szerződést ő kötötte volna meg, feladóként ő lenne jogosult az áru felett rendelkezni, vagy a fuvarlevél kiállításával egyidejűleg azt igényelte volna a feladótól, hogy tüntesse fel a fuvarlevélben azt, hogy a fuvarlevél kiállításának időpontjától kezdve őt illeti meg a rendelkezési jog (CMR Egyezmény 12. cikk 3. pont).

Kifejtette, hogy miután a CMR Egyezmény 6. cikk 3. pontja szerint a fuvarlevélbe be lehet jegyezni minden egyéb, célszerűnek tartott adatot is, ezért a fuvarlevélben rögzíteni lehetett volna a kárveszély, károsulti minőség felperesi jogelődre történő átszállítását is abban az esetben, ha az eladó, mint fuvaroztató egy, a vevő által már kifizetett áru fuvaroztatására köti meg a fuvarszerződést.

A felperes keresete jogalapjaként nem tulajdonjogát, vagy szerződésen kívüli kártérítést jelölt meg, hanem kizárólag a CMR Egyezményre, és ahhoz kapcsolódóan az rPtk. rendelkezéseire hivatkozott, a CMR Egyezmény, mint lex specialis pedig a fentebb kifejtettek szerint meghatározza, hogy a nemzetközi közúti áru fuvarozási jogviszonyban ki tekinthető károsultnak, ez pedig a jelen esetben a perben nem álló N. Zrt.

A bizonyítási eljárás adataiból nem lehetett megállapítani azt - és erre egyik peres fél sem hivatkozott -, hogy a szállítást ténylegesen végző gépkocsivezető értesítette volna a ...-i címzettet a küldemény megérkezéséről, ezért a felperesi jogelőd sem a CMR Egyezmény, sem az rPtk. 497. § (4) bekezdése alapján nem érvényesíthet kártérítési igényt az alperessel szemben.

Az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy a felperesi kereset elutasítása nem érinti a felperesnek azt a jogát, hogy az áru elvesztése miatt kártérítési igényét a nemzetközi magánjog szabályai és az az alapján alkalmazandó anyagi jogi rendelkezések szerint a tényleges károkozóval szemben külön eljárásban érvényesítse.

A felperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását, az alperes keresete szerinti marasztalását kérte az első- és másodfokú perköltség viselésére kötelezése mellett.

Másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 252. § (3) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletét megalapozatlannak, a CMR Egyezmény rendelkezéseinek téves értelmezésén alapulónak, jogszabálysértőnek tartotta.

A fellebbezési hivatkozása szerint a CMR Egyezmény a feladó és a fuvarozó jogai és kötelezettségei mellett a címzett jogaira és kötelezettségeire vonatkozóan is tartalmaz szabályokat, amelyek az áru elvesztése esetén feljogosítják a címzettet arra, hogy a saját nevében érvényesítse kárigényét a fuvarozóval szemben.

Az alperes maga sem vitatta a perben azt, hogy a szállítmány nem érkezett meg a fuvarlevélen megjelölt átvevő címére, azt harmadik személynek szolgáltatta ki.

Hivatkozott a CMR Egyezmény 13. cikk 1. pontjára, amely szerint kiszolgáltatási késedelem esetén (19. cikk) a címzett jogosult saját nevében érvényesíteni a fuvarozóval szemben a fuvarozási szerződésből eredő jogait. A CMR Egyezmény 12. cikk 2. pontja szerint pedig ekkor a feladó rendelkezési joga megszűnik.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem adta indokát annak, hogy a címzett 2015. május 18-i kárfelszólamlása és a CMR Egyezmény 13. cikk 1. pontja, valamint a 12. cikk 2. pontja ellenére miért tekintette továbbra is a feladót a rendelkezésre jogosultnak.

Hivatkozott arra, hogy az alperes saját előadása szerint ő az árut elvitte V-re, de a SL. Kft.-től kapott utasítás szerint nem szolgáltatta azt ki a címzettnek, hanem visszahozta, és Sz.-on rakta le. A fuvarfeladat teljesítése tehát nem a rendelkezésre jogosult utasítása folytán maradt el, ezért az alperes, mint fuvarozó a CMR Egyezmény 17. cikk 2. pontja alkalmazásával nem mentesülhet a felelősség alól.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a CMR Egyezményt, amikor azt a következtetést vonta le, hogy az áru elvesztése esetén a címzett nem tekinthető olyan károsultnak, aki saját személyében követelhet a fuvarozótól kártérítést.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az rPtk. 506. § (1) bekezdésére figyelemmel tévesen hivatkozott az rPtk. 497. § (4) bekezdésére is.

Kifejtette, hogy a felperes a perben becsatolt, a N. Zrt. által kiállított, a felperes jogelődje által kifizetett számlákkal és egyéb okiratokkal megfelelően igazolta a felperesi jogelőd követelésének jogalapját és összecszerűségét is.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem nyújtott be.

A fellebbezés alapos.

A felperes alappal sérelmezte azt, hogy az elsőfokú bíróság a döntése alapját képező tényállás megállapításánál nem vette figyelembe azt, a felperes keresetében hivatkozott, a keresethez 1/F/3 szám alatt mellékelt okirattal igazolt tény, miszerint a címzett 2015. május 18. napján kárfelszólamlással élt az alperes felé, és nem vonta le ennek a ténynek a jogkövetkezményeit.

Az ítélet tábla az ezzel a ténnyel kiegészített tényállást fogadta el a döntése alapjaként.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt, hogy a 2015. február 9-én kiállított CMR fuvarlevél szerinti tartalommal nemzetközi közúti áru fuvarozási szerződés jött létre a perben nem álló N. Zrt., mint feladó és az alperes, mint fuvarozó között. A fuvarszerződés tárgyát képező szállítmány címzettje pedig a felperes jogelődje volt.

A felperes a fellebbezésében alaptalanul sérelmezte az elsőfokú ítélet indokolásában az rPtk. 494. § (4) bekezdésének a perbeli esetre való alkalmazásával kapcsolatban kifejtetteket. Az elsőfokú bíróság a döntését a nemzetközi közúti áru fuvarozásra elsődlegesen alkalmazandó CMR Egyezmény rendelkezéseire alapította, arra, hogy a felperes keresete az rPtk. 497. § (4) bekezdése alapján sem lenne alapos, csupán azért tért ki, mert maga a felperes is megjelölte a 32. sorszámú

beadványában a CMR Egyezmény egyes cikkein túl az rPtk.-nak a fuvarozási szerződésre vonatkozó szabályait is.

Az elsőfokú bíróság döntését a CMR Egyezmény 20. cikk 1. pontjára alapította, miszerint a rendelkezésre jogosult elveszettnek tekintheti az árut, ha azt a megállapodásnak megfelelő határidő lejártát követő 30 napon belül, vagy - ilyen megállapodás hiányában - a fuvarozásra átvételtől számított 60 napon belül nem szolgáltatták ki. A rendelkezésre jogosultnak pedig a CMR Egyezmény 12. cikk 1. pontja alapján a feladót tekintette, mert nem találta megállapíthatónak a feladó rendelkezési joga megszűnését sem a 12. cikk 2. pont első mondata, sem annak 3. pontja alapján.

A felperes azonban megalapozottan hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság által figyelmen kívül hagyott, 2015. május 18-i kárfelszólamlásával a CMR Egyezmény 13. cikk 1. pont második mondatában biztosított jogát gyakorolta, miszerint, ha megállapították az áru elveszését, vagy azt, hogy az áru a 19. cikkben szabályozott határidőn belül nem érkezett meg, a címzett jogosult a fuvarozási szerződésből eredő jogait a fuvarozóval szemben a saját nevében érvényesíteni. Ez a joggyakorlása pedig a CMR Egyezmény 12. cikk 2. pontjának második tagmondata szerint megszüntette a feladó rendelkezési jogát, ami az elsőfokú döntés alapvető jogi indokát képezte.

Az elsőfokú bíróság ezért tévedett, amikor a CMR Egyezmény 12. cikkének 1. pontjára hivatkozva a címzett kárfelszólamlása ellenére továbbra is a feladót tekintette rendelkezésre jogosultnak, és azt a következtetést vonta le, hogy a felperes jogelődje, a címzett nem volt jogosult a fuvarszerződésből eredő igényeit az alperessel, mint fuvarozóval szemben érvényesíteni.

A felperes kereseti követelésének összecszerűségét a felperes az általa hivatkozott okiratokkal bizonyította, a követelése összecszerűségét az alperes sem vitatta a perben.

Az alperes a felelőssége kimentése érdekében a CMR Egyezmény 17. cikk 2. pontjára hivatkozva a felperes gondatlanságát állította, amely állítását K-L.Z. tanúvallomásával kívánta bizonyítani. A tanút azonban - vállalása és az elsőfokú bíróság 22. sorszámú végzésében adott tájékoztatása ellenére - nem állította elő a tárgyalásra, ezért a felelősség alóli mentesülésére történt hivatkozását a perben nem bizonyította, a Pp. 164. § (1) bekezdése és a 3. § (3) bekezdése szerint pedig a bizonyítás sikertelensége jogkövetkezményeit e körben az alperes tartozik viselni.

Az ítéletábra mindezen indokok alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alkalmazásával megváltoztatta, és kötelezte az alperest, hogy a Pp. 217. § (1) bekezdése szerinti általános teljesítési határidőn, 15 napon belül fizessen meg a felperesnek a CMR Egyezmény 23. cikk 1. pontja szerint 7156,45 eurót, és ezen összeg után 2015. május 18. napjától a kifizetés napjáig járó, a CMR Egyezmény 27. cikk 1. pontja szerinti évi 5%-os késedelmi kamatot. Kötelezte az alperest, hogy a pernyertesnek minősülő felperes javára a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint fizessen meg a felperes által a 33. számú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglaltan igényelt, a 33/F/1-4. számú okiratokkal igazolt költségigény alapján 378 699 Ft ügyvédi munkadíjból, valamint a fizetési meghagyásos eljárásban, illetve a keresetén lerótt, összesen 133 597 Ft kereseti illeték összegéből álló, mindösszesen 512 296 Ft elsőfokú, valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján a háromoldalas fellebbezés elkészítésére fordított munkaidő és az elsőfokú eljárásban 33/F/1 szám alatt becsatolt ügyvédi megbízási szerződés f) pontjában kikötött ügyvédi munkadíj alapján (1 óra x 80 euró, 310 forint/euró) 24 800 Ft + áfa = 31 496 Ft összegű ügyvédi munkadíjból és a felperes által megfizetett 178 200 Ft fellebbezési illetékből álló, összesen 209 696 Ft másodfokú perköltséget.

Debrecen, 2018. január 16.

Dr. Görög Attila sk a tanács elnöke, Cógoiné Dr. Boros Ágnes sk előadó bíró, Dr. Riczu András sk bíró